

ПИТАННЯ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕС ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ

До одних із пріоритетних чинників від яких залежить успіх формування особистості студента, здатного не лише до накопичення отриманих знань, а й до активних дій, самостійного підвищення рівня своєї освіти, уміння будувати взаємостосунки і взаємодіяти із людьми і самим собою належить методу навчання.

Саме тому, останнім часом «вектори» освіти спрямовані на дослідження технологій, які б орієнтувалися на розвиток особистості на основі використання структурно нових, актуальних методів організації навчання. Серед теоретичних та практичних розробок у цьому напрямку є технології, побудовані на гуманістичних принципах (Ш.Амонашвілі, Є.Ільїн), проблемно-пошукові методи та «продуктивне» навчання (Л.Момот, Т.Ільїна, Дж.Дьюї, М.Махмутов, М.Башмаков, Д.Шнайдер), комунікативне та кооперативне навчання (Д.Джонсон та Р.Джонсон, Є.Пасов, Л.Лісіна, Дж.Майєрс). Особливу увагу вчені приділяють інтерактивним технологіям навчання (М. Кларін, О. Кірічук, М. Скрипник, О. Пометун, Л.Пироженко, К.Стоун).

Проблема впровадження інтерактивних технологій в навчальний процес набула досить широкого висвітлення у педагогічній літературі, хоча сам термін її існування на пострадянському просторі є порівняно коротким. Перші згадки про інтерактивні методи з'явилися тут наприкінці 80-х років минулого століття. У наступний період спостерігалось поступове збільшення публікацій, присвячених цій темі (Л. Зарецька, В. Кларін, Є. Коротаєва, А. Мартинець, Л. Пироженко, О. Пометун, Н. Суворова та ін.).

Появу широкого спектру форм і методів інтерактивного навчання спричинили багаточисленні концепції та теорії, що виникли на теренах американської психологічної і педагогічної науки: концепція рольової поведінки (Дж. Мід), теорія референтних груп (Г. Келлі), концепція соціальної драматургії (Е. Гофман), проблема емпіричного дослідження особистісного «Я» (Кун, Макпартленд), теорія групового розвитку (Бенніс, Шеппард), теорія інтерперсональної поведінки.

Інтерактивність – вимога часу, що створює сприятливі умови для навчання у співробітництві, яке ґрунтується на спільній діяльності і взаємодії всіх суб'єктів навчального процесу, виводить особистість на більш високий інтелектуальний рівень. Позитивний результат застосування інтерактивних технологій підтверджують численні психолого – педагогічні дослідження.

За останній час дослідниками України і Росії здійснено ряд дисертаційних досліджень теоретичних, дидактичних та методичних основ процесу впровадження інтерактивних технологій в навчальний процес: Єльнікова О. досліджувала проблему управління впровадженням інтерактивних освітніх технологій в навчальний процес загальноосвітнього навчального закладу, Шолохова Н. досліджувала процес формування когнітивних умінь учнів 7-8 класів у процесі вивчення фізики за інтерактивними технологіями, Кривчикова Г. розробляла методiku інтерактивного навчання писемного мовлення майбутніх вчителів англійської мови, російська дослідниця Харханова Г. займалася вивченням інтерактивних методів як засобів, що сприяють формуванню мотивації конфлікту у школярів, Кулікова Є. досліджувала вплив інтерактивних технологій на розвиток самостійності школярів, Шувалова О. розробляла і досліджувала методiku застосування засобів емоційності виразності в інтерактивному навчанні географії, Складорова Є. досліджувала проблему створення і практики застосування інтерактивної навчальної системи з фізики. Російська дослідниця Хорева Г., вивчаючи проблему підготовки вчителів до застосування інтерактивних технологій, зазначає, що завдяки відкритій природі інтерактивних методів забезпечується можливість організації найбільш

сучасного навчання, яке акумулює в собі все нове як в інформаційному плані, так і в плані застосування різних методів та прийомів навчання.

Робота по впровадженню інтерактивних технологій навчання проводиться як в рамках предметів гуманітарного і природно-наукового циклу на всіх ланках загальноосвітніх навчально – виховних закладів, так і при викладанні навчальних дисциплін у вищих навчальних закладах. Як зазначає О.Пометун «інтеракція підходить для будь – якого змісту, оскільки жоден предмет не можна викладати, залишаючи дитину в пасивній позиції у процесі навчання» [2].

Проте, абсолютно правильною є думка науковців Н. Побірченко, Г. Коберник про те, що використання інтерактивних методів не самоціль, це не означає, що потрібно використовувати тільки інтерактивне навчання. Складовими різноманітних інтерактивних технологій обов’язково є так звані пасивні й активні методи навчання. Неможливо одній людині знати все, навіть у вузькій галузі. Учні повинні мати інші навички: мислити, розуміти суть речей, осмислювати ідеї і концепції, шукати потрібну інформацію, інтерпретувати її і застосовувати в конкретних умовах. Саме цьому і сприяють інтерактивні технології. Як підтвердження попередньої думки є вислів В.К. Дьяченко про важливість застосування різних методів і форм навчання:

«Учитель не повинен ігнорувати одні методи і форми організації навчання і будувати всю роботу на інших формах і методах, бо це неминуче призведе до односторонності і збідненості методики» [1].

Станом на сьогодні проблема дослідження та активізації впровадження в навчальний процес українських навчальних закладів інтерактивних методів характеризується особливою увагою. Вона знайшла відображення у проведенні наукових, науково-практичних конференцій, семінарах, всеукраїнських форумів.

Аналіз результатів діяльності викладачів-практиків, вивчення психолого-педагогічної літератури, спрямоване на дослідження науково-теоретичних та практичних розробок застосування інтерактивних технологій навчання дозволяє зробити висновок, що уміле поєднання традиційних та інноваційних технологій створює необхідні умови для організації навчально-виховного процесу у ВНЗ,

направленого на становлення самостійної, самодостатньої, високодуховної особистості, здатної до рефлексивного типу мислення, що дає можливість кожному студенту проявити індивідуальні здібності, вміти бути комунікативним в колективі.

Список використаних джерел:

1. Алексюк А. Взаємодія форм організації і методів навчання / А. Алексюк, В. Дяченко. // Радянська школа. – 1983. – №7. – С.8-13.
2. Пометун О.І. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: наук. – метод. посіб. / О.І. Пометун, Л.В. Пироженок; За ред. О. І. Пометун. – К. : А.С.К., 2005. – 192 с.